

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisistä tutkintaryhmistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisistä tutkintaryhmistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 253/2022 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, oikeusministeriö
- poliisiylitarkastaja Sami Nevalainen, sisäministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Syyttäjälaitos
- Tietosuojavaltuutetun toimisto
- Poliisihallitus

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi yhteisistä tutkintaryhmistä annettua lakia. Ehdotetulla lainmuutoksella pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, jolla muutetaan yhteisistä tutkintaryhmistä tehdyn neuvoston puitepäättöksen säännöksiä niiden mukauttamiseksi henkilötietojen suojaa koskeviin unionin sääntöihin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2023.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisistä tutkintaryhmistä annetun lain (1313/2002) 6 §:ää. Ehdotetulla muutoksella pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/211, jolla muutetaan yhteisistä tutkintaryhmistä tehtyä neuvoston puitepäättöstä (2002/465/YOS, ns. JIT-puitepäättös). Direktiivillä mukautetaan puitepäättöksen säännökset unionin henkilötietojen suojaa koskeviin sääntöihin, erityisesti rikosasioiden tietosuojadirektiin-

Valiokunnan mietintö HaVM 33/2022 vp

vin (EU) 2016/680) säännöksiin. Hallintovaliokunta on antanut direktiiviehdotuksesta lausunnon (HaVL 8/2021 vp).

JIT-puitepäättös koskee kahden tai useamman jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten muodostamia yhteisiä tutkintaryhmiä rikostutkinnan suorittamiseksi yhdessä tai useammassa ryhmän perustaneista jäsenvaltioista. Suomi osallistuu saadun selvityksen mukaan muutamaa yhteiseen tutkintaryhmään vuosittain. Yhteiset tutkintaryhmät ovat merkittävä esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisten kansainvälisen yhteistyön muoto, vaikka esimerkiksi eurooppalaista tutkintamääräystä käytetään määrällisesti enemmän. Yhteisiin tutkintaryhmiin osallistuvia toimivaltaisia viranomaisia koskevat jo nykyisin täysimääräisesti rikosasioiden tietosuojalain (1054/2018) säännökset, joilla rikosasioiden tietosuojadirektiivi on pantu Suomessa täytäntöön. Ehdotetusta lainmuutoksesta ei seuraa viranomaisille uusia velvoitteita, ja muutoksen vaikutukset viranomaisten toimintaan arvioidaan muutoinkin vähäisiksi.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 253/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 13.1.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Mari Rantanen ps
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mauri Peltokangas ps
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Matti Semi vas
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Heidi Viljanen sd
varajäsen Ben Zyskowicz kok

Valiokunnan mietintö HaVM 33/2022 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Henri Helo